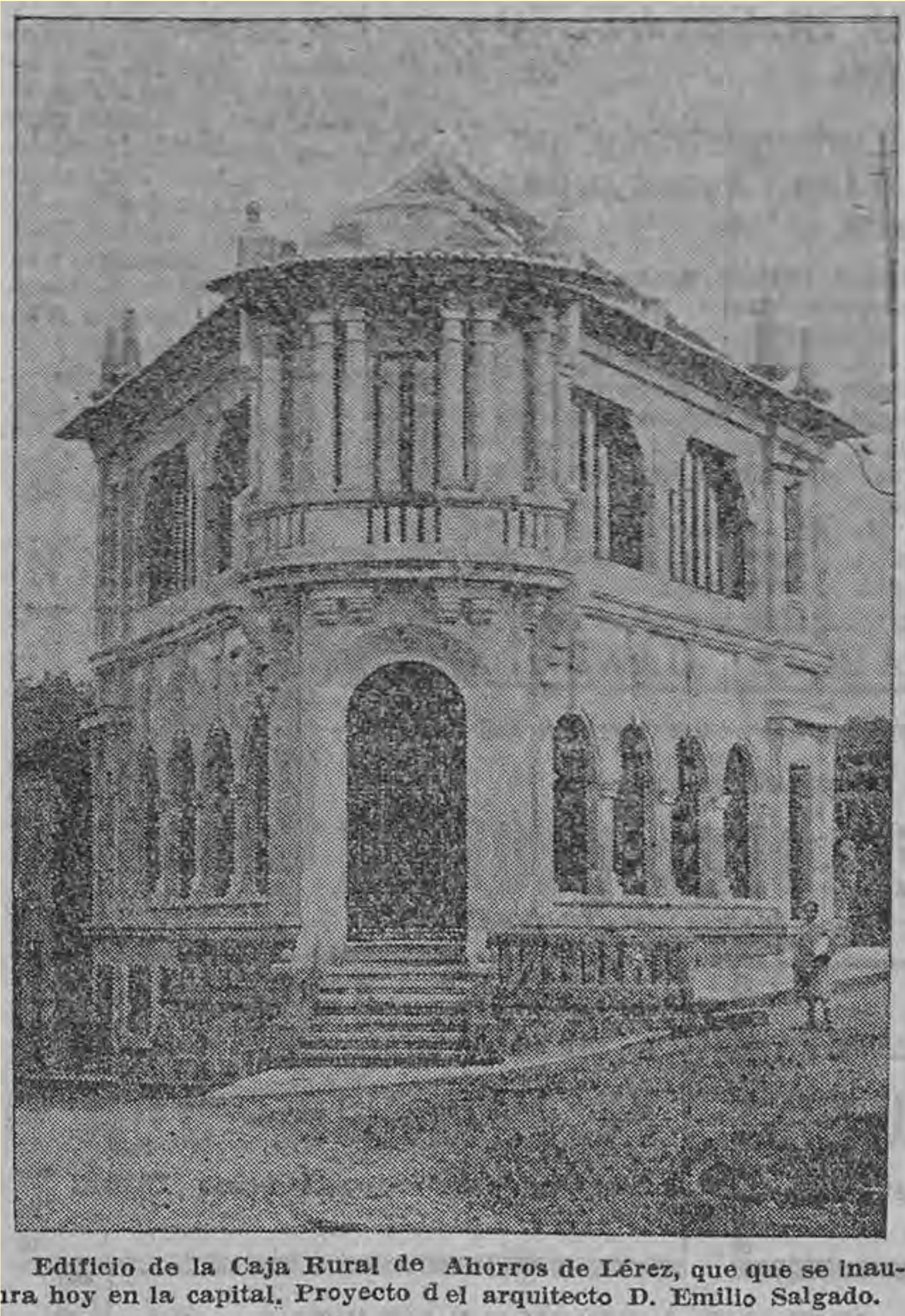

O edificio social da Caixa Rural de Lárez (Imaxe: *El Pueblo Gallego*, 19-03-1933), hoxe dedicado parcialmente a farmacia, aínda se pode contemplar con certas modificacións no Empalme de Lárez, lugar onde se inaugurou en 1933. Trátase dun inmoble adaptado ao terreo, simétrico e equilibrado, atributos aos que lles podemos engadir a nobreza e a solidez que lle dá a pedra de requintada factura, que se combina con paramentos brancos que realzan os elementos construtivos, de tal xeito que o converten no edificio máis significativo de Lárez despois do mosteiro.

Sen dúbida, **a fronte** constitúe unha das dimensións máis relevante do edificio. O trazado rectilíneo da parte inferior contrasta co deseño curvilíneo da solaina superior, cuxo tránsito entre ambas partes conséguese abucinando de xeito singular o arco de medio punto que coroa a porta principal. Nesta oposición recta-curva que, en vertical, notamos na composición xeral da fronte, existe unha concepción barroca, corroborada polo aparente frontón partido de intención decorativa que a coroa e polos pináculos rematados en bólas que flanquean a este.

Na súa traza, **de inspiración rexionalista**, aparecen mesturadas, de xeito ecléctico, tipoloxías da arquitectura tradicional galega con outros recursos, especialmente procedentes do barroco de placas compostelán. Esta tendencia arquitectónica gozou de gran aceptación no chan galego nas primeiras décadas do século pasado, coincidindo coa afirmación da cultura propia que promovían as Irmandades da Fala e membros do grupo Nós. Imaxe actual

A **solaina**, situada na parte superior da fronte do edificio, malia ser un elemento típico da arquitectura tradicional empregado en numerosos pazos e casa señoriais, está realizada con elementos barrocos: traza curvilínea, placados que parecen conformar os canzorros menores. Tamén son caprichosas estratexias barrocas o excesivo número de columnas, algunhas delas pareadas, innecesarias para soportar o lixeiro peso do tellado que a cubre; así como o desmesurado tamaño dos canzorros estremos dado o escaso tamaño das lousas que conforman o piso que sosteñen.

Na **fachada da estrada de Campo Lameiro** (rúa Leandro del Río), o mesmo que na simétrica da avda. Médico Ballina, amósanse ecos da arquitectura tradicional con elementos barrocos. Entre os primeiros, o granito, que lle dá a solidez e señorío ao edificio, e os paramentos brancos, que resaltan a coidada cantería, outro recurso popular de recordos mariñeiros e hixiénicos. Os placados das desmesuradas claves dos arcos e os dos remates das pilastras que flanquean a porta ou os pináculos que coroan o edificio son referencias do barroco compostelán.

O trazado curvo da balaustrada da **primitiva escalinata exterior** abrazaba o edificio pola base como querendo formar parte del, detalle este que, xunto co feito de contar con tres accesos (frontal, dereito e esquerdo), adaptados ao desnivel do terreo, inducen a pensar que, en conxunto, a escalinata está inspirada en conceptos barrocos, aínda que, se cadra por razóns económicas, careza de ornamentos nas esquinas e remates e os balaustres sexan sinxelos prismas cadrados. Imaxe da década de 1940.

Mutilación da escalinata orixinal. Arredor de 1970, co pretexto de ampliar a estrada de Campo Lameiro, elimináronse dous dos tres tiros de escaleira que formaban a escalinata primitiva: o central e o que partía da beirarrúa da estrada de Santiago. Esta actuación, ademais de mutilar a escalinata deixándoa cun só acceso, significou un atentado á integridade do edificio, que dificilmente sería consentido hoxe. Imaxe: ca 1970.

Fachada da estrada de Santiago (avenida Médico Ballina). Nesta fachada, o mesmo que na simétrica da rúa Leandro del Río, notamos que o orixinario cerramento da planta alta difire do que se adoptou posteriormente, tal como se pode ver en varias imaxes.

Nestas imaxes vemos o **estado actual des escaleiras de acceso** nas que xa non existen chanzos senón unha rampla, aínda que se tentou recuperar o modelo da primitiva varanda. Entre esta situación e a de 1970 houbo outra intermedia, moi semellante á actual, pero posuía chanzos.